

IFLA Conference 2012: Libraries Now! - Inspiring, Surprising, Empowering

Σπύρος Πιέρρος, Βιβλιοθηκονόμος

Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης

s.pierros@thessaloniki.gr

Βρεθήκαμε στο συνέδριο της IFLA στο Ελσίνκι με μια αποστολή που οργάνωσε το Future Library και χρηματοδότησε το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Στο Ελσίνκι φέτος γιορτάζουν τα 200 χρόνια του ως πρωτεύουσα της Φινλανδίας και είναι η Παγκόσμια Πρωτεύουσα του Design για το 2012. Με τα δικά μας δεδομένα έχει ανοιξιάτικο καιρό και το νερό της βρύσης θερμοκρασία ψυγείου. Για τους Φινλανδούς αυτό είναι καλοκαίρι. Ολόκληρη η πόλη γιορτάζει ότι είναι καλοκαίρι, οι μέρες μεγάλες και ο ήλιος λάμπει: τα πάρκα είναι γεμάτα ανθρώπους που τριγουρίζουν, κάνουν βόλτες, πικνίκ ή γιόγκα, ακούνε μουσική, παίζουν μπάλα, διαβάζουν... Μοιάζει σαν να μαζεύουν ήλιο για τη χειμωνιάτικη νύχτα που έρχεται.

Δείχνει μια ήσυχη και ήρεμη πόλη. Άκουσα κόρνα αυτοκινήτου μόλις μια φορά. Φαντάζομαι ότι θα μπορούσα άνετα να περάσω εδώ μερικές βδομάδες, σε αυτό το τυπικά ευγενικό κλίμα, χωρίς τις ελληνικές διαχύσεις, με τα αυτοκίνητα να σταματούν ένα μέτρο πριν τις διαβάσεις κι όχι τριάντα χιλιοστά από το πόδι μου.

Το συνέδριο της IFLA είναι μια τεράστια διοργάνωση, με χιλιάδες συνέδρους με πολλές παράλληλες συνεδρίες. Προλαβαίνεις να παρακολουθήσεις μόνο ένα μικρό μέρος. Αν συνυπολογίσουμε ότι τα πρακτικά του συνεδρίου είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο πριν ξεκινήσει το συνέδριο, αυτό που έχει σημασία είναι αυτό που δεν χωράει στα πρακτικά, οι άνθρωποι που συναντάς, οι νέες ιδέες που μπορείς να αντιληφθείς και να επεξεργαστείς, η έμπνευση που μπορεί να έχεις.

Έχουμε πρόσβαση στην ίδια βιβλιογραφία, χρησιμοποιούμε περίπου την ίδια τεχνολογία αλλά οι βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο έχουν τεράστιες διαφορές. Οι βιβλιοθήκες στη Φινλανδία είναι στη πρώτη γραμμή των εξελίξεων και οι επισκέψεις στις τοπικές βιβλιοθήκες μας βοηθούν να δούμε τις διαφορές και τις αποστάσεις από την δική μας

πραγματικότητα. Η εικόνα των φινλανδικών βιβλιοθηκών είναι εντυπωσιακή αλλά η ουσία της είναι από παλιά γνωστή: Ο Γ. Βαφόπουλος (διευθυντής της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Θεσσαλονίκης πριν από 60 χρόνια) μιλάει για μια επίσκεψη στο Μάντσεστερ όπου τα παραρτήματα της βιβλιοθήκης θα μπορούσαν στην Ελλάδα να είναι κεντρική βιβλιοθήκη. Το πρώτο πράγμα που έλειπε και λείπει από τις ελληνικές βιβλιοθήκες είναι “η κίνηση, η άνεση του χώρου, η χαρά” Είμαστε σίγουρα πολύ καλύτερα από την εποχή του Βαφόπουλου αλλά και ο υπόλοιπος κόσμος προχώρησε και η απόσταση που μας χωρίζει μεγάλωσε.

Προφανώς οι φινλανδικές βιβλιοθήκες έχουν αρκετά λεφτά για τα ελληνικά δεδομένα όμως αυτό δεν αποτελεί εξήγηση. Αυτό που πραγματικά διαφέρει είναι η θέση των φινλανδικών βιβλιοθηκών στην κοινωνία και ο τρόπος που αντιλαμβάνεται η κοινωνία τον εαυτό της και τις προτεραιότητές της. Η διαφορά δεν είναι στο μέγεθος του προϋπολογισμού αλλά στον τρόπο που τον χρησιμοποιούν και τα αποτελέσματα¹ που καταφέρνουν στις βιβλιοθήκες (στα πάρκα, στην εκπαίδευση, στις συγκοινωνίες).

Προφανώς μπορούμε να βρούμε μερικές ιδέες να αντιγράψουμε: ανακαλώ στην τύχη μερικά παραδείγματα, όπως ένα παράρτημα βιβλιοθήκης χωρίς κανένα βιβλίο, μια δανειστική πινακοθήκη με πρωτότυπα έργα, την “Acropolis” ένα παιχνιδότοπο στην βιβλιοθήκη του Esroo, αλλά και πάλι νοιώθω ότι κάτι μου διαφεύγει: οι Φινλανδοί δεν αγαπούν τις βιβλιοθήκες (ή τα πάρκα, τις δημόσιες συγκοινωνίες) αλλά χρειάζονται και έχουν βιβλιοθήκες (πάρκα, δημόσιες συγκοινωνίες). Πρέπει να κάνουμε τις βιβλιοθήκες χρήσιμες για να αρχίσουν να αλλάζουν κι όχι να περιμένουμε να αλλάξουν οι βιβλιοθήκες για να γίνουν χρήσιμες.

¹ Για στατιστικά στοιχεία βλέπε <http://www.libraries.fi/en-GB/library-branch/basic-information-about-finnish-libraries/statistics/>